
Istungidokument

B9-0274/2019

17.12.2019

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 132 lõikele 2

hiljutiste meeleavalduste vägivaldse mahasurumise kohta Iraanis
(2019/2993(RSP))

**Luisa Porritt, Klemen Grošelj, Christophe Grudler, Moritz Körner,
María Soraya Rodríguez Ramos**
fraktsiooni Renew nimel

B9-0274/2019

Euroopa Parlamendi resolutsioon hiljutiste meeleavalduste vägivaldse mahasurumise kohta Iraanis (2019/2993(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Iraani kohta, sealhulgas kõige viimast, 19. septembri 2019. aasta resolutsiooni Iraani, eelkõige naiste õiguste kaitsjate ja vangistatud ELi ja Iraani topeltkodakondsusega isikute olukorra kohta¹,
- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja Josep Borrell Fontellese poolt 8. detsembril 2019. aastal ELi nimel tehtud avaldust hiljutiste meeleavalduste kohta Iraanis,
- võttes arvesse Euroopa välisteenistuse pressiesindaja 21. novembri 2019. aasta avaldust arengute kohta Iraanis,
- võttes arvesse nõukogu 12. aprilli 2018. aasta otsust pikendada piiravate meetmete kohaldamist Iraanis aset leidvate tõsiste inimõiguste rikkumiste tõttu veel 12 kuuks,
- võttes arvesse ELi suuniseid inimõiguste kaitsjate kohta,
- võttes arvesse vastavaid ELi suuniseid surmanuhtluse, piinamise ning muu julma, ebainimliku ja inimväärlikust alandava kohtlemise või karistamise kohta ning ELi inimõiguste alaseid suuniseid sõnavabaduse kohta internetis ja mujal,
- võttes arvesse 1966. aasta kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti, millega Iraan on ühinenud,
- võttes arvesse ÜRO Peaassamblee 17. detsembri 2018. aasta resolutsiooni inimõiguste olukorra kohta Iraani Islamivabariigis,
- võttes arvesse Iraani Islamivabariigi inimõiguste olukorraga tegeleva ÜRO eriraportööri 30. jaanuari 2019. aasta aruannet,
- võttes arvesse 10. detsembri 1948. aasta inimõiguste ülddeklaratsiooni,
- võttes arvesse 1924. aastal koostatud Genfi lapse õiguste deklaratsiooni ja selle vastuvõtmist ÜRO Peaassamblees 1959. aastal,
- võttes arvesse Iraani presidendi hartat kodanike õiguste kohta,
- võttes arvesse kodukorra artikli 132 lõiget 2,

A. arvestades, et kümned tuhanded inimesed kõigist provintsidest ning kõik Iraani etnilised

---

¹ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0019.

ja usuvähemused on kasutanud oma põhiõigust kogunemisvabadusele ning väljendanud oma majanduslikku rahulolematust kütusehindade vähemalt 50 %-lise tõusu pärast;

- B. arvestades, et Amnesty Internationali andmetel on meelevalduste käigus tapetud vähemalt 304 inimest, kelle hulgas on ka alaealisi, ning vahistatud on tuhandeid meelevaldajaid, samuti ajakirjanikke, inimõiguste kaitsjaid ja üliõpilasi; arvestades, et Iraani ametivõimud ei ole hukkunute ametlikku arvu avaldanud; arvestades, et Iraani ametivõimud on ebaseaduslikult kinni pidanud tuhandeid rahumeelseid meelevaldajaid ja keeldunud andma täpset teavet kinnipeetavate asukoha kohta ning et mõnel juhul on toimunud sunnitud kadunuks jäämine; arvestades, et kodanikuühiskonnalt saadud teadete kohaselt on mõnda kinnipeetavat piinatud ja muul viisil väärkoheldud;
- C. arvestades, et viimastel nädalatel on jõgedest, soodest ja järvedest leitud palju surnukehasid, kelle puhul on arvatavasti tegu Iraani julgeolekujõudude poolt kinni peetud meelevaldajatega; arvestades, et Iraani ametivõimud on keeldunud andmast ohvrite surnukehasid üle nende perekondadele;
- D. arvestades, et Iraani paramilitaarsed rühmitused ja eriväed surmasid relvastamata meelevaldajaid, kes põgenesid Khuzestani provintsis asuvasse Mahshahri linna, ning et tapeti üle 100 inimese;
- E. arvestades, et etnilised vähemused moodustavad 40 % Iraani elanikkonnast; arvestades, et Iraani etnilised vähemused kuuluvad mullade režiimi esimeste ohvrite hulka;
- F. arvestades, et Iraani ametivõimud on meelevalduste otsese tagajärjena hakanud ulatuslikult tõkestama internetisuhtlust ja võrguteenuste toimimist, blokeerides internetiühenduse; arvestades, et need piirangud kujutavad endast Iraani ametivõimude jätkuvat tegutsemisviisi, et takistada igasugust veebisuhtlust riigis sotsiaalsete rahutuste ajal, rikkudes niiviisi kõigi Iraanis ja sellest väljaspool elavate iraanlaste õigust sõnavabadusele;
- G. arvestades, et Euroopa Parlamendi 25. oktoobri 2016. aasta resolutsioonis ELi strateegia kohta Iraani suhtes pärast tuumakokkuleppe saavutamist² rõhutatakse vajadust järgida ELi ja Iraani suhete kontekstis ELi inimõiguste suuniseid, muu hulgas inimõiguste kaitsjate osas;
- H. arvestades, et Iraani inimõiguste kaitsjaid, ajakirjanikke, advokaate ja veebiaktiviste ahistatakse pidevalt ning neid ähvardab oma töö tõttu meelevaldne kinnipidamine, vahistamine ja kohtu alla andmine; arvestades, et Iraani luureministeerium ja teised ametivõimud on seadnud kodanikuühiskonnale tõsised piirangud;
- I. arvestades, et mõjuvõimas mulla Abolfazl Bahrampour kuulutas Iraani peamises telekanalis välja fatwa, mille kohaselt ta kutsub iraanlasi üles meelevaldajaid tapma; arvestades, et mitu Iraani riiklikku meediakanalit on avalikult nõudnud meelevaldajate juhtide hukkamist;
- J. arvestades, et Iraani ametivõimud on reageerinud igale kodanikuühiskonna

---

² ELT C 215, 19.6.2018, lk 86.

meeleavaldusele Iraanis karmide repressioonidega; arvestades, et Iraani luureteenistus on hakanud kodanikuühiskonna meeleavaldajaid üha intensiivsemalt maha suruma; arvestades, et Iraani ametivõimud on suurendanud repressioone nende isikute vastu, kes on püüdnud rahumeelselt kasutada sõna-, ühinemis- ja rahumeelse kogunemise vabadust, ning on vangistanud sadu inimesi üldsõnaliste ja ebamääraste riigi julgeoleku ohustamise süüdistuste alusel;

- K. arvestades, et Iraani kohtud ei täida pidevalt nõuetekohase menetluse ja õiglase kohtupidamise nõuet, jättes võimaldamata juurdepääsu õigusnõustamisele ning keeldudes konsulaar-, ÜRO või humanitaarabiorganisatsioonide külastustest; arvestades, et Iraani kohtusüsteemi karistuste aluseks on sageli ebamäärased või üldsõnalised riikliku julgeoleku ohustamise ja spionaažisüüdistused;
1. mõistab hukka Iraani laialdase ja ebaproportsionaalse jõu kasutamise vägivaltatute meeleavaldajate vastu, kes üksnes väljendasid oma õiguspäraseid nõudmisi; rõhutab, et selline tegevus on vastuvõetamatu, nõuab tungivalt, et Iraani ametivõimud tagaksid läbipaistva ja usaldusväärse uurimise, et selgitada välja surmajuhtumite ja vahistamiste arv, ning nõuab nende arvude avalikustamist; nõuab ühtlasi, et kõik vägivaldalla toimepanijad võetaks vastutusele;
  2. nõuab, et kõik praegu Iraanis sõna- ja kogunemisvabadust käsitlevate seaduslike õiguste kasutamise eest vahistatud meeleavaldajad vabastataks tingimusteta; nõuab lisaks, et advokaatidele ja rahvusvahelistele vaatlejatele antaks takistamatu juurdepääs kõigile meeleavalduste ajal kinni peetud isikutele ning et rahvusvahelisele üldsusele edastataks andmed kinnipeetavate isikute kohta; kordab oma varasemaid nõudmisi vabastada kõik teised ebaseaduslikult kinni peetud isikud;
  3. tuletab meelde, et etnilisi vähemusi on Iraanis aastakümneid rõhutatud ning et praeguse valitsuse ajal sunnitakse nende esindajaid kas pagendusse minema või nad vahistatakse ning mõistetakse paljudel juhtudel väidetava aktivismi eest surma;
  4. nõuab tungivalt, et Iraani ametivõimud lõpetaksid kõikide internetipõhiste suhtluskanalite ja võrguteenuste blokeerimise; mõistab tõsiselt hukka Iraani otsuse sulgeda internetiühendus ülemaailmsete võrkudega, mis takistas Iraani kodanike suhtlemist ning teabe vaba liikumist; leiab, et sõnavabaduse puudumine veebis, internetiliikluse süsteemne jälgimine ja järelevalve ning digitaalsete vabaduste puudumine takistab kaubavahetust Iraaniga ning kujutab endast inimeste õiguste ja vabaduste rikkumist; kutsub Iraani ametivõime üles täielikult austama kõigi inimeste üldisi inimõigusi, eelkõige sõnavabadust nii veebis kui ka veebiväliselt;
  5. rõhutab, et põhiõigusi, nagu sõna- ja kogunemisvabadus, tuleb alati austada, ning kutsub Iraani ametivõime üles järgima oma rahvusvahelisi kohustusi, sealhulgas kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti;
  6. nõuab veel kord, et kogu ELis keelataks eksportida, müüa, ajakohastada või hooldada mis tahes liiki julgeolekuvarustust, mida saab kasutada või mida kasutatakse riigisiseseks represseerimiseks;
  7. kutsub ÜROd üles alustama viivitamata Iraani inimõiguste olukorra küsimustega tegeleva ÜRO eriraportööri juhtimisel viimastel nädalatel toimunud sündmuste

täiemahulist uurimist;

8. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Euroopa välisteenistusele, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Iraani Islamivabariigi kõrgeimale juhile ja presidendile ning Iraani parlamendi Majlise liikmetele.